

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

ISSN:2459-1149

Article Type
Research Article

Received / Makale Geliş
29.11.2020

Published / Yayımlanma
31.12.2020

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2228>

Ecem TORAMAN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bölümü, Erzincan / TÜRKİYE

Doç. Dr. Fethi KAYALAR

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzincan / TÜRKİYE

Citation: Toraman, E. & Kayalar, F. (2020). Pandemi sürecinde öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(64), 4026-4033.

PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışmada pandemiden dolayı gerçekleşen uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ders esnasında herhangi bir zorlukla karşılaşmış karşılaşmadıkları, anlayamadıkları konular hakkında araştırmalarını nasıl yaptıkları, eğitimin bu şekilde ilerleyen zamanlarda da devam etmesini isteyip istemedikleri, koronavirüsün yaşamlarında ne gibi değişikliklere neden olduğu incelenmiştir. İlkokul, ortaokul ve lise seviyelerinde farklı eğitim seviyelerine sahip öğrencilerin görüşlerinden yararlanarak ve uzaktan eğitim ile ilgili sorunlara ve eksikliklere çözüm sunarak gelecekte olağandışı bir durum tekrarlanması halinde, öğrencilerin eğitimde herhangi bir aksaklık yaşamamasını sağlamaktır. Araştırma Erzincan il merkezinde yürütülmüştür. İlkokul, ortaokul ve liseye devam etmekte olan 6'sı kız ve 7'si erkek olmak üzere toplam 13 kişi araştırma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubundaki öğrencilerin cinsiyeti ve sınıf düzeyi dikkate alınmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı bu çalışmada, araştırmadan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular sonrasında ders esnasında karşılaşılan zorluklara 9 öğrenci konuları internet hızından dolayı sürekli görüntü ve sese donmalar yaşandığını, 5 öğrenci teknolojik cihaza ve internet erişimine sahip olmamasından, 3 öğrenci ise herhangi bir zorluk yaşamadığını ifade etmiştir. Öğrencilerden 10'u derslerin bundan sonraki zamanlarda uzaktan eğitimle devam etmesini istememiştir, 3'ü ise eğitimin uzaktan devam etmesini istediklerini söylemiştir. Anlaşılmayan konularla ilgili olarak 4 öğrenci hiç araştırma yapmadığını söylemiştir, 9 öğrenci kaynak kitaplara başvurduğunu, 4 öğrenci ise farklı platformlarda konuyu tekrar dinlediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, uzaktan eğitim, öğrenci.

INVESTIGATION OF STUDENTS' VIEWS ON DISTANCE EDUCATION DURING THE PANDEMIC PROCESS

ABSTRACT

In this study, it was examined whether the students encountered any difficulties during the distance education process due to the pandemic, how they conducted their research on topics they could not understand, whether they wanted the education to continue in this way in the future, and what changes the coronavirus caused in their lives. Taking advantage of the opinions of students with different education levels who at primary, secondary and high school levels, and by offering solutions to problems and deficiencies related to distance education in case such an unusual situation recurs in the future, it is to ensure that students do not have any disruption in their education. The research was conducted in Erzincan city center. The study group of the research consists of 13 students, 3 of whom primary school students, 4 middle school students and 8 high school students. Gender of the students in the study group and the grade level were taken into account. In this study, in which semi-structured interview form was used as a data collection tool, the data obtained from the research were subjected to content analysis. According to the results obtained in the research, 9 students stated that they experienced constant visual and sound freezing due to internet speed, 5 students stated that they did not have a technological device and internet access, and 3 students did not experience any difficulties during the lessons. at times did not want it to continue with distance education, 3 of them stated that they wanted the education to continue remotely. 4 students stated that they did not do any research regarding the incomprehensible subjects, 9 students stated that they consult the sourcebooks, and 4 students listened to the subject again on different platforms.

Keywords: Distance Education, Covid-19, Educational Management, Educational Materials

1. GİRİŞ

Aralık 2019'un sonları doğru Çin'in başkenti Wuhan'da meydana gelen çok sayıda ve nedeni açıklanamayan pnömoni hastaları, orada bulunan sağlıkçıların dikkatini çekti. 31 Aralık tarihinde Çin Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi bu bölgeye acil olarak ekip gönderdi. Hastalığa sebep olabilecek tüm nedenler ekip tarafından tek tek dışlandı. 1 Ocak'ta ise Güney Çin, deniz pazarı ürünlerinde bulunan hayvanların enfeksiyona neden olabileceğini açıkladı ve daha sonra bu pazarlar kapatıldı. 3 Ocak tarihinde Çin, bu durumu Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirdi (Dünya Sağlık Örgütü [DSÖ], 2020; Wang, Hornby, Hayden ve Gao, 2020). 7 Ocak 2020'de ise bu yeni ve ilk defa karşılaşılan etken tespit edilip, Yeni Coronavirus (2019-nCoV) adı verilmiştir. 10 Ocak 2020'de ise DSÖ, 2019-nCoV isminde bir rehber yayınlanarak ülkelerin önlem almaları konusunda tavsiyelerde bulunmuştur (URL 1).

Negatif yönde ilerleyen koronavirüs (COVID-19) bütün dünyaya hızlı bir şekilde yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart'ta Pandemi olarak ilan edilmiştir (Buluk ve Eşitti, 2020). İnsandan insana damlacık yoluyla hızlı bir şekilde geçen bu virüsün yayılımını durdurabilmek amacıyla birçok alanda kısıtlamalar getirilmesine neden olmuştur. Bu kısıtlamalar insanların toplu halde bulunmasını engellemek ve onları izole edebilmek için getirilmiştir. Çok sayıda insanın bir arada bulunduğu ortamlar olan okullar, toplu taşıma araçları, kafe ve restoranlar, kuaför gibi iş yerlerinin faaliyetlerine salgın yayılımının önüne geçebilmek için ilk etapta geçici olarak ara verilmiştir.

Salgının başlangıç tarihinden itibaren 191 ülkenin 187'si eğitime tüm ülke genelinde ara vererek daha katı önlemler almıştır, geriye kalan 4 ülke (ABD, Kanada, Rusya ve Avustralya) ise bölgesel olarak eğitime ara vermiştir (Unesco,2020). Türkiye' de ise 16 Mart 2020 tarihinden okulöncesi, ilkökul, ortaokul ve yükseköğretim kurumlarında eğitime 3 hafta ara verilmiştir. Daha sonra ülkemizde vaka sayısı hızla artması ve pandemi sürecinin uzun süreceğinin farkına varılınca, bu 3 haftalık arayla birlikte örgün eğitim veren kurumlar tamamen uzaktan eğitime geçiş yapmıştır (Karadağ ve Yücel, 2020).

Uzaktan eğitim, öğrencinin ve öğretmenin mekânsal ve zamansal olarak aynı yerlerde olmadığı öğretim biçimi olarak ifade edilebilir. Uzaktan eğitim, geleneksel eğitim öğretim sınıfına farklı nedenlerden ötürü katılamayan öğrencilere ulaşarak fırsat eşitliği sağlayabilmektedir (Alkan, Genç ve Tekedere, 2003). 16 Mart tarihinden itibaren ülkemizde bulunan tüm eğitim seviyesinden okulların uzaktan eğitime geçmesinin nedeni, çok sayıda çocuğun bir arada bulunmasını önleyerek, çocukları koronavirüs salgınından korumaktır. Böylece çocuklar hem evde izole olmaları hem de eğitimlerine kaldıkları yerden devam etmeleri amaçlanmıştır. Ülkemizin uzaktan eğitime internet ve televizyon tabanlı geçişinde ön hazırlığı yeterli olamamıştır. Bu araştırmada, koronavirüs salgını nedeniyle, hızlı bir şekilde geçiş yapılan ve öğrencilerin öğrenmelerine etkisi olacak aksaklıkların önüne geçebilmek amacıyla farklı eğitim kademelerinde okumaya devam eden öğrencilerin bu süreci nasıl değerlendirdikleri konusu incelenmektedir. Bu çalışma sonucunda, böyle bir olağandışı durumun tekrar yaşanması ya da bu pandemi sürecinin devamı halinde uzaktan eğitim konusunda, ilgili kurumlara bazı önerilerde bulunulmuştur.

2. KORONAVİRÜS

Yirmi birinci yüzyıl, önceden tanımlanamamış üç koronavirüsün ortaya çıkışını ve pandemisini yaşadı: 2003 yılında şiddetli akut solunum sendromu olan koronavirüs (SARS- CoV), 2012 yılında Orta Doğu solunum sendromu koronavirüsü (MERS-CoV) ve Aralık 2019'un sonlarında ise resmi olarak adlandırılan SARS-CoV-2 koronavirüsü ortaya çıkmıştır. Bu virüslerin hepsi, RNA genomuna sahip bir virüs ailesi olan Coronaviridae'ye aittir. Diğer RNA virüslerine benzeyen bu virüs ailesi, önemli genetik değişkenlik ve dünya çapında tüm insanlar ve hayvanlar arasında dağıtılmasını sağlayan yüksek rekombinasyonu ile karakterize edilir. Şu ana kadar koronavirüs enfeksiyonlarını önleyen ya da tedavi eden etkili bir ilaç ya da aşı olmadığı için, aşı veya ilaç bulunabilmesi amacıyla önemli çabalar sarf edilmektedir (Ahn vd., 2020).

Hastalığın zoonotik yani hayvansal kaynaklı olduğu kabul edilmekle birlikte, insandan insana bulaştığı gösterilmiş ve temel bulaş yolu haline gelmiş, kısa süre içinde vaka sayılarında net yükseliş ortaya çıkmış ve hastalık küresel yayılım göstermiştir (Huang vd., 2020; Carlos vd., 2020; Wu vd., 2020). Kovid-19 olarak adlandırılan bulaşıcı hastalık Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi (küresel salgın hastalık) ilan edilmiştir (DSÖ,2020).

İlk koronavirüs vakası görülmeye başlayan ülkelerde, birçok tedbir hayata geçirilmiştir. Virüsün yayılımını engellemek amacıyla öncelikli alınan tedbirler, eğitim-öğretime ara vermek, insanların toplu halde çalıştığı sektörlere çalışma yasağı getirmek, gündelik hayatta da sosyal mesafenin korunamayacağı birçok alana kısıtlama getirmektir. Tüm dünyada genel eğilim, vakaların büyük bölümünün belirli bir yaşın üzerinde ve kronik (kalp, tansiyon, diyabet, astım gibi) hastalığı olan kişilerin risk altında olduğu yönündedir (İçişleri Bakanlığı,2020). Çocuklar, sağlık çalışanları ve yaşlılarında dahil olduğu duyarlı popülasyonlara bulaşmayı azaltmak ve onları koruyabilmek için önlemler alınmış ve fazlaca çabalar uygulanmıştır (Rothan ve Byraredy,2020).

2.1. Türkiye’de Koronavirüs

Türkiye’de ilk koronavirüs vakası 11 Mart tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanmıştır, ilk ölüm ise 17 Mart tarihinde gerçekleşmiştir. Vaka sayısı birkaç hafta içerisinde 5000’lere ulaşmıştır, vaka fatalite hızı %2,2 gibi yüksek olmayan bir orandadır. Ölüm hızının düşük olmasının nedenleri arasında ülkemizde genç nüfusun fazla olması ve hastane kapasitelerinin tamamının aşılmamış olması gösterilebilir (Çöl ve Güneş, 2020). Salgını kontrol altına alabilmek için iki strateji desteklenmektedir. Bunlardan ilki baskılama, ikincisi ise azaltmadır. Baskılama stratejisinde vaka sayıları çabuk şekilde zirve noktaya ulaşmış, azalmaya başlar. Azaltma stratejisinde ise salgının yayılımının yavaşlatılması ve salgının sağlık etkilerinin hafifletilmesi amaçlanır (İnanlı, Sakarya, Ergin ve Ünal, 2020).

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de salgının ilerleyişinin önüne geçebilmek için bir takım önlemler alınmıştır. Bu kapsamda okul, kurslar ve iş yerlerinin kapatılması, karantina, izolasyon, sosyal mesafe, süresi farklılaşan sokağa çıkma yasakları, kişilerden tedbir amaçlı gönüllü evde kalma talepleri, grup toplanmalarına ilişkin kısıtlamalar, düğün, tatil gibi planlanan sosyal ve kamusal etkinliklerin iptali, toplu taşımanın kapatılması ya da sınırlandırılması ve diğer seyahat kısıtlamaları meydana gelmiştir. Alınan bu önlemler, birçok insanın yaşam biçiminin değişmesine neden olmuştur (Gürdal, Çimen, Çuhadar ve Akbaytürk, 2020).

3. UZAKTAN EĞİTİM

Uzaktan eğitim, öğrenen ve öğretene kişinin farklı ortamlarda olduğu, senkron ve asenkron olarak gerçekleştirilen öğrenme biçimidir. Geçmişten şimdiye kadar devamlı olarak kendini yenilemiş olan ve kişinin ihtiyaçlarına yanıt veren uzaktan eğitimin dünyada ki ilk uygulamaları 1728 senesinde Boston isimli gazetede Sterino Dersleri ilanının yayınlanması ile başlamıştır. İlerleyen yıllarda ise İsveç’te ‘Mektupla Kompozisyon’ dersleri verilmiştir (Arat ve Bakan, 2011). Zaman içerisinde uzaktan eğitim, internet teknolojilerinin gelişiminin sağladığı avantajlar ile ilk olarak bilgisayar ortamında verilmeye başlanmış, ardından bağlantı hızlarının artması ve akıllı telefonların gelişimi ile mobil eğitime doğru yönelim olmuştur (Telli ve Altun, 2020).

Uzaktan eğitimin temel amacı, aynı ortamda bulunmayan öğrenen ve öğreticiyi buluşturarak eğitimin gerçekleşmesini sağlamaktır. Eğitimin aksamasına neden olan zaman, coğrafi engellerini yok ederek, günümüz teknolojisine uyum sağlayabilen, zaman ve mekan etkisi olmadan kişinin eğitimine katkı sağlayan cihazlarla kişilere eğitim-öğretim ortamı sağlamaktır (Arat ve Bakan,2011).

3.1. Türkiye’de Koronavirüs Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulaması

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, koronavirüs sürecinde eğitim çalışmalarıyla ilgili olarak tüm dünyayı gözlemleyerek, araştırmalar yaparak bu süreçte çocukların eğitim kalitesinin belli bir seviyenin altına düşmemesi için bir takım önlemler alınmasının çok önemli olduğunu belirtmiştir. Salgının başından itibaren başlatılan uzaktan eğitim, televizyon ve bilgisayar aracılığıyla her öğrenim kademesine uygun nitelikte ve yeterli sayıda video ile öğrencilere ulaşmıştır. Eğitimde niteliği arttırmak için uzaktan eğitim çalışmaları uzmanlığını arttırarak gelişimini devam ettirmektedir. İlk zamanlarda televizyon ve bilgisayar ortamında önceden çekilmiş video derslerle gerçekleştirilen eğitim, ilerleyen zamanlarda canlı dersler de eklenerek devam etmiştir. Öğrencinin dersteki seviyesine, derse olan ilgisine göre bölüm takviyesinde bulunan EBA Akademik Destek programı, yapay zeka temelli eğitim içeriği olması bakımından yalnızca birkaç ülkede olan içerik ülkemizde de kullanılmaktadır. Öğrencilerin kendi sınıf arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle ders yaptıkları canlı sınıflarda, başlangıca göre büyük ilerleme olduğu,

öğretmen ve öğrenci arasında senkron yapma imkanı sağlamıştır, fakat bazı altyapı sorunlarının çözülmesi için çalışmalar devam etmektedir (MEB,2020).

Milli Eğitim Bakanı, okulların yüz yüze olarak açılmaması ihtimaline karşı, uzaktan eğitim konusunda hiçbir eksiklik hissedilmediğini belirtmiştir. Canlı derslerin kapasitesi artırılmış, buna ek olarak ders kitaplarını destekler niteliklerde kaynaklar da öğrencilere somut olarak dağıtılmak üzere hazırlanmıştır (MEB,2020).

Bilim kurulunun da tavsiyesiyle ilk olarak ilköğretim kademelerinin açılmasıyla başlayan yüz yüze eğitim, öğrencinin akademik ihtiyacından daha çok manevi ihtiyacını karşılayabilmek amacıyla başlamıştır. İlkokul çocuğunun öğretmenle arasında oluşacak duygusal bağ çok önemlidir. Henüz okul ve sınıf ortamını bilmeyen, öğretmenle ilk kez iletişim kuracak olan bir öğrencinin, canlı derslerle sınıf arkadaşlarıyla ve öğretmeniyle tanışması onun okul ortamını anlayamamasına sebep olur. Öğrencinin manevi ihtiyacını ve ek olarak akademik bilgisini de karşılayabilmek amacıyla başlangıçta haftada iki gün olmak üzere yüz yüze eğitime ilkökul öğrencileriyle başlanmıştır (MEB,2020).

4. YÖNTEM

Mart 2020 tarihinde ülkemizde ortaya çıkan covid-19 salgını sonrası eğitime uzaktan devam etmekte olan öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması bir ya da birden daha fazla olayın kendi gerçekliği kapsamında incelenmesidir. Durum çalışmaları olağandışı durumları irdeleme ve durumlar arasında karşılaştırma yapma imkânı tanıdığı için tercih edilmektedir (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

5. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu toplam 13 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak çalışma grubu oluşturmak için uzaktan eğitime devam etmekte olan üç öğretim kademesinden 13 öğrenci belirlenmiş ve tüm öğrenciler çevrimiçi formları doldurmayı kabul etmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemine uygun amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine uygun olarak öğrencilerden çalışma grubu seçilmiştir. Maksimum çeşitlilik örneklemesinin tercih edilmesinde ki amaç, küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek kişilerin çeşitliliğini üst düzeyde yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Araştırmanın çalışma grubunda öğrencilere ilişkin veriler Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Alınan Öğrencilere İlişkin Bilgiler

Değişkenler n=13		f	%
Öğrenim Kademesi	İlkokul	4	30.769
	Ortaokul	5	38.461
	Lise	4	30.769
Cinsiyet	Kız	7	53.846
	Erkek	6	46.153

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubunu 13 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 4’ü ilkökul, 4’ü ortaokul ve 5’i lisede eğitim görmeye devam etmektedir. Öğrencilerin 7’si kız, 6’sı erkektir.

6. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma kapsamında veriler, demografik bilgiler ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları olmak üzere iki kısımdan oluşan form aracılığıyla toplanmıştır. Demografik bilgiler kapsamında öğrencinin kaçınıcı sınıfta okuduğu ve cinsiyeti ile ilgili veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kapsamında ise öğrencilere şu sorular sorulmuştur: Canlı derslere katılırken veya EBA’da ders videolarını izlerken yaşadığınız sorunlar nelerdir? Uzaktan eğitim derslerinde anlayamadığımız konular olduğunda neler yapıyorsunuz? Uzaktan eğitimin bundan sonraki süreçte de devam etmesini ister miydiniz, neden? Hazırlanan sorular yüz yüze görüşme mümkün olmadığı için çevrimiçi form aracılığıyla velilere ulaştırılmıştır. Formlar, öğrencilere 12-15 Eylül 2020 tarihleri arasında ulaştırılmıştır.

7. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorularına öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Ders Dinlerken Yaşadıkları Sorunlar

S.No	Kodlanmış Uzaktan Eğitim Sorunları *Ö; Kodlanmış Öğrenci	f
1	İnternet hızı (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12,)*	9
2	Teknolojik cihaza sahip olmama (Ö1, Ö3, Ö4, Ö8)*	4
3	İnternete erişim olmaması (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8)*	5
4	Evde birden fazla öğrenci olması (Ö11)*	1
5	Sorun yaşamıyorum (Ö7, Ö9, Ö13)*	3

Uzaktan eğitime devam eden öğrencilerin ders esnasında kodlanmış 4 tane sorun yaşadıkları görülmektedir. En yüksek frekansa sahip olan sorunların ses ve görüntüde donma sorunuyla ilgili olduğu (f=9) görülmektedir. Teknolojik cihaza sahip olmama (f=4) ve evde internet olmaması (f=5) ise maddi olarak iyi durumda olmayan öğrencileri olumsuz yönde etkilemiştir. Öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin kendi ifadelerinden bir kaçışağıdaki gibidir;

“Görüntü donuyor, öğretmenin konuştuğları sürekli kesildiği için ne dediğini anlamıyorum ve evde internet olmadığı için zor oluyor.” (Ö1).

“Öğretmenler dersleri başlatamıyorlar, ses ve görüntü sürekli donuyor, abimin de dersleri aynı anda olunca bizim giremiyoruz.” (Ö11).

“Hiç sıkıntı yaşamıyorum, devamsızlık yazılmasın diye giriyorum.” (Ö9).

“Telefon, tablet gibi cihazım yok, derslere girdiğim zaman da çok donuyor, anlamıyorum.” (Ö3).

Tablo 4. Öğrencilerin Anlayamadıkları Konuları Çözme Yolları

S.No	Anlaşılmayan Konulara Kodlanmış Çözüm Yolları *Ö; Kodlanmış Öğrenci	f
1	Kaynak kitaplardan yararlanma (Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö10, Ö12)*	6
2	Kurs hocasına sormak (Ö3, Ö4, Ö5)*	3
3	Farklı platformlardan konuyu tekrar dinlemek (Ö2, Ö6, Ö12, Ö13)*	4
4	Evde ki kişilerden yardım alma (Ö6)*	1
5	Hiçbir şey yapmıyorum (Ö7, Ö8, Ö9, Ö11)*	4

Öğrencilerin uzaktan eğitim sırasında anlayamadıkları konulara ilişkin çözüm yolları incelendiğinde 5 adet kodlanmış çözüm yolu olduğu görülmektedir. İfade edilme sıklığına göre en az başvuru alan çözüm yolu evde anlaşılmayan konuya hakim olan başka bireyden yardım olduğu (f=1) görülmektedir. Kaynak kitaplardan konu anlatımına bakma ve soru çözme (f=6) ise en çok tercih edilen çözüm yoludur. Anlaşılmayan konularla ilgili hiç araştırma yapmamak (f=4) ve farklı platformlarda konuyu tekrar dinlemek (f=4) ise çözüm yolları arasındadır. Öğrencilerin anlamadıkları konularla ilgili çözüm yollarına ilişkin kendi ifadelerinden birkaçışağıdaki gibidir;

“Kitaptan konuyu okuyup, test çözmeye çalışıyorum ya da kursta hocaya soruyorum.” (Ö3).

“İnternette başka videolar izliyorum, evde ablam anlatıyor.” (Ö6).

“Sadece bir konuyu anlamamıştım, onu da kitaptan okudum.” (Ö1).

“Anlamadığım konu olduğunda araştırma yapmıyorum, zaten konular yeterli değil.” (Ö8).

“İnternette ve kitaplardan konuyu tekrar edince anlıyorum.” (Ö12).

“İnternette konuyu pekiştirene kadar video izliyorum.” (Ö2).

Tablo 4. Öğrencilerin Uzaktan Eğitimin Devamlılığına İlişkin İstekleri

S.No	Uzaktan Eğitimin Devamlılığıyla İlgili Kodlanmış İstekler *Ö; Kodlanmış Öğrenci	f
1	Devamlı olmalı (Ö9, Ö11, Ö13)*	3
2	Yüz yüze eğitime geçilmeli (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12)*	10

Öğrencilerin uzaktan eğitimin bundan sonraki süreçlerde de devam etmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde 2 tane kodlanmış görüş görülmektedir. 3 öğrenci eğitimin bundan sonra uzaktan devam etmesini istediğini, 10 öğrenci ise uzaktan eğitimin sonlandırılıp yüz yüze eğitime geçmek istediklerini

belirtmiştir. Uzaktan eğitimin bundan sonraki süreçlerde de devamlılığı konusunda öğrencilerin ifadeleri aşağıdaki gibidir;

“Hayır, istemem. Uzaktan eğitimde konuyu pek kavrayamıyoruz. Yüz yüze eğitimi daha faydalı buluyorum.”(Ö2).

“Kesinlikle hayır. Bu şekilde bir disiplin, ders anlatma ve anlama sağlanamıyor.” (Ö10).

“Hayır, arkadaşlarımla oyun oynuyorduk. Evde sıkılıyorum.” (Ö7).

“İsterim, böyle öğretmen baskısı yok.” (Ö9).

“Hayır, istemem. Okula gidip gelmeyi özledim.” (Ö1).

“İsterim, sürekli evimde olduğum için mutluyum. Evde zaman daha iyi geçiyor.” (Ö11).

“İsterdim, evde vaktimi daha zevkli ve eğlenceli geçiriyordum.” (Ö13).

8. SONUÇ

21 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ilk koronavirüs vakasının ortaya çıkmasından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan bu virüs insan sağlığının yanı sıra eğitim, ekonomi, psikoloji gibi alanlarda da insanları olumsuz yönde etkilemiştir. Koronavirüsün ülkemizde ilk vakasının görüldüğü 11 Mart tarihinden itibaren başta eğitim konusuna çözüm yolları aranmaya başlanmış olup, 23 Mart – 19 Haziran tarihleri arasında eğitim uzaktan devam etmiştir. Eğitimin çok kısa sürede uzaktan devam etmesi öğrencileri akademik ve psikolojik yönden etkilemiştir. Farklı ortamlarda derslerine devam eden öğrencilerin alışılmış sınıf ortamlarında öğretmen ve arkadaşlarıyla derslere katılmayı, öğretmen-öğrenci ve öğrenci-öğrenci etkileşimini en aza indirmiştir. Uzaktan eğitimde öğretmen-öğrenci etkileşiminin yüz yüze eğitim kadar aktif olamaması, öğrencinin dersleri anlamada zorlanmasına, anlayamadıkları konular hakkında anında cevap alamamasına neden olur. Böyle bir durumda ise öğrencinin ders konusundaki disiplini ve derse verdiği önem azalabilir, bunun sonucu olarak öğrencinin dersteki başarısı düşebilir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar analiz edildiğinde öğrencilerin anlayamadıkları konularla ilgili kitaplardan, internetten, kurs öğretmenlerine ve evde bulunan diğer bireylere sorarak yardım aldığı görülmektedir. Fakat araştırma yaptıklarını söyleyen öğrenciler yine de konulardan hiçbir şey anlamadıklarını, araştırma yaparken kaynak sıkıntısı çektiklerini ve yüz yüze eğitimde dersleri çok daha iyi anladıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma yapmadıklarını belirten öğrenciler ise hiçbir konuyu yeterli bulmadıkları, derslerden hiç verim alamadıklarını, sadece devam zorunluluğu olduğu için online derslerde bulduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin ifadelerine bakıldığında, uzaktan eğitim sürecinde ders videolarının ve canlı derslerin içeriklerinin anlatımlarının öğrenciler tarafından verimli bulunmaması, öğrencilerin derslerden beklentilerinin karşılanmaması, öğrencilerin derslere olan ilgisinin azalmasına ve derslerden kopmalarına sebep olmuştur.

Öğrencilerin EBA'da kayıtlı ders videolarını izlerken ve kendi öğretmenlerinin yaptığı canlı derslere katılırken bazı sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Bu sorunların başında Ziya Selçuk'un da geliştirilmesi için üzerinde çalışıldığını söylediği altyapı sorunlarıdır. Öğretmenin ders anlattığı sırada sesinin ve görüntüsünün donması gibi internetin hızıyla ilgili teknik sıkıntılar, öğrenciler ve öğretmen arasında iletişim eksikliğine neden olmaktadır. Ses ve görüntüde meydana gelen donma ve kesilmeler öğrencilerin derse tam dikkatini verememesine ve dersi anlamamasına sebep olmaktadır. Altyapıya bağlı şartlar kapsamında öğrencilerin teknolojik cihaza ve internete erişim sıkıntısı yaşadıkları tespit edilmiştir. Maddi olarak iyi durumda olmadığı için cihaza sahip olmayan çocuklar için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, cihaz başvurusunda bulunan öğrenciler için ücretsiz tablet, bilgisayar ve laptop dağıtımına başlanmıştır.

Eğitim öğretimin bundan sonraki süreçte uzaktan devam edip etmemesiyle ilgili olarak öğrencilerin çoğunluğu uzaktan eğitim istemediklerini ifade etmişlerdir. Bunun nedeni olarak, canlı ders dinlerken yaşadıkları teknik sorunlar, cihaz ve internete sahip olamama, derslerin yüz yüze eğitimdeki kadar derslerin verimli geçmemesi olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitimde işlenen konuların ders süreleri ve konuların zorlukları okulda olduğu süre ve zorlukta olması ders verimini artırabilir. Altyapı sorunlarının da çözüme erişmesi sonrasında, öğrencilerin dersleri daha iyi anlaması, derslerine daha isteyerek katılım sağlamasına ve eğitimini okul disiplininde sürdürmesini sağlayabilir. Öğrencilerin uzaktan eğitimin

sonlandırılmasını istemesinin diğer sebebi psikolojiktir. Uzaktan eğitimde farklı mekânlarda tek başına ders işlemektense öğrencinin sınıf arkadaşlarıyla aynı ortamda birlikte ders işlemek ve zaman geçirmek istedikleri görülmektedir. Uzaktan eğitim sürekli devam etmesini isteyen öğrenciler ise genellikle bunu eğitim anlamında değil, evde vakitlerini daha iyi ve eğlenceli geçirdikleri için istediklerini söylemiştir.

Hızlı bir uyum süreciyle oluşturulan dijital öğrenme süreci çocukların okuldan ve derslerden kopmaması açısından, okulu unutmamaları için büyük bir avantaj olarak düşünülebilir. EBA’da uygulama sırasında gün içerisinde farklı saatlerde derslerin tekrarlarının olması, derse giremeyen öğrencilere fırsat sağlamaktadır. Uzaktan eğitimde öğretmen-öğrenci etkileşiminin iyi düzeyde olamaması, öğrencinin anlamadığı konu hakkında anında yardım alamama, kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayan kişilerde program planlama konusunda zorluk yaşama, öğretmenle öğrencinin bağ oluşturamaması gibi sorunlara yol açmıştır. EBA’ya yüklenen videoların zamanlarının ve canlı derslerin aynı okulda olduğu sürede ve verilen araların da bu sürelerde olması öğrencilerin daha okul disiplinin de hareket etmelerini sağlayabilir. Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine katılırken istekli olması ve sıkılmaması için işlenen konuların müfredata uygun olarak ilerlemesi, ders anlatımlarının zorluğunun da müfredata uygun olarak düzenlenmesi ve altyapının geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahn, D. G., Shin, H. J., Kim, M. H., Lee, S., Kim, H. S., Myoung, J., Kim, B. T. ve Kim, S. J. (2020). Current status of epidemiology, diagnosis, therapeutics, and vaccines for novel coronavirus disease 2019 (COVID-19). *Journal of Microbiology and Biotechnology*, 30(3),313-324.
- Alkan, M., Genç, Ö. ve Tekedere, H. (2003). İletişim teknolojileri ile bütünleşik bir uzaktan öğretim ortamının geleneksel sınıf öğretimine göre üstünlükleri ve sınırlamaları. *Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 1.Ulusal Sempozyumu*. (30 Nisan–2 Mayıs 2003), Ankara: ODTÜ.
- Arat, T. ve Bakan, Ö. (2011). Uzaktan eğitim ve uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 363-374.
- Buluk, B. ve Eşitti, B. (2020). Koronavirüs (COVID-19) Sürecinde Uzaktan Eğitimin Turizm Lisans Öğrencileri Tarafından Değerlendirilmesi. *Journal of Awareness*, 5(3), 285-298.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları
- Carlos, W.G, Dela Cruz, C.S., Cao, B., Pasnick, S. ve Jamil, S. (2020). Yeni Wuhan (2019-nCoV) Coronavirus. *Am J Respir Crit Care Med*, 7-8.
- Çöl, M. ve Güneş, G. (2020). COVID-19. O.Memikoğlu ve V.Genç (ed.), *Covid-19 Salgınına Genel Bir Bakış* (Cilt 1, 1-7.ss.). Erişim adresi <http://www.medicine.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/121/2020/05/COVID-19-Kitap.pdf>.
- Gürdal, G., Çimen, E., Çuhadar, S., ve Akbaytürk Çanak, T. (2020). Koronavirüs (COVID-19) sürecinde Türkiye’de üniversite kütüphaneleri. Erişim <https://www.icisleri.gov.tr/65-yas-ve-ustu-ile-kronik-rahatsızlığı-olanlara-sokaga-cikma-yasagi-genelgesi> (24.04.2020).
- Huang, C., Wang, Y., Li, X., Ren, L., Zhao, J. ve Hu, Y., (2020). Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. *Lancet* 2020;395(10223),497-506.
- İnandı, T., Sakarya, S., Ünal, B., ve Ergin, I. (2020). COVID-19 salgını özelinde karar vericiler için risk değerlendirme yaklaşımı. *Sağlık ve Toplum Dergisi* (Özel Sayı), 27-38.
- Karadağ, E. ve Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181-192.
- MEB (2020, Ağustos). Uzaktan Eğitim Çalışmalarının ve Yeni Eğitim Öğretim Yılı Hazırlıklarının Değerlendirilmesi [Basın Bülteni]. Erişim adresi https://uzaktanegitim.meb.gov.tr/www/bakan-selcuk-uzaktan-egitim-ile-yeni-egitim-ogretim-yili-hazirliklarini-degerlendirdi/icerik/56_

- Rothan, H. A. ve Byrareddy, S. N. (2020). Koronavirüs hastalığı (COVID-19) salgınının epidemiyolojisi ve patogenezi. *Journal of autoimmunity*, 1, 24-33.
- Telli, S. G. ve Altun, D. (2020). Koronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- UNESCO (2020). COVID-19 Eğitimde Aksama ve Müdahale. WFP (2020). COVID-19 Okul Kapanışları Sırasında Okul Yemeklerinin Küresel İzlenmesi.
- Wu, P., Hao, X., Lau, E.H., Wong, J.Y., Leung, K.S., Wu, J.T. ve Leung, G.M. (2020). Çin'in Wuhan kentindeki yeni koronavirüs enfeksiyonlarının epidemiyolojik özelliklerinin 22 Ocak 2020 itibarıyla gerçek zamanlı geçici değerlendirilmesi. *Eurosurveillance*, 25(3), 20-44.
- Wang C. , Hornby, P.W. , Hayden, F.G. ve Gao, G.F. (2020). Küresel sağlık sorunuyla ilgili yeni bir koronavirüs salgını. *Lancet*, DOI: 10.1016 / S0140-6736 2(3),185-189.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- URL 1 (2020) Timeline of the Coronavirus outbreak's key events.-<https://www.idhub.com/2020/01/06/pneumonia-unknown-etiology-causing-cases-china/>. Erişim Tarihi: 20 Temmuz 2020.